

Princip non-refoulement a suverenita státu

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá vztahem mezi principem non-refoulement a suverenitou státu jako základních principů uprchlického, respektive mezinárodního práva. Práce se primárně věnuje výkladu a aplikaci těchto principů v evropském kontextu. Text práce je rozdělen do tří kapitol. První kapitola popisuje pojem non-refoulement. Nejprve je zde podáno, v jakých právních pramenech princip non-refoulement nalezneme. Dále je vyloženo, jaký je účel tohoto principu, kdy a za jakých podmínek se aplikuje, kdo je jím vázán a které osoby chrání. Rovněž se věnuje pozornost tomu, jaké odlišné podoby má princip non-refoulement v jednotlivých subsystémech mezinárodního práva a jakou má povahu z hlediska pramenů mezinárodního práva. Druhá kapitola se zaměřuje na suverenitu státu. V úvodu kapitoly je podán stručný historický vývoj tohoto pojmu. Následně je vyloženo současné vnímání suverenity. Podrobněji se práce zaměřuje nejprve na základní definici suverenity, dále pak na odlišnosti v pohledech nauky, samotných států a mezinárodních soudů. Ve třetí, závěrečné kapitole je analyzován vztah mezi oběma popsányými principy. Vztah mezi principem non-refoulement a suverenitou je zde podřazen širší problematice vztahu mezi státem a jednotlivcem. V jednotlivých podkapitolách se práce věnuje omezení suverenity mezinárodní smlouvou a vztahu mezi suverenitou a lidskými právy. Následuje krátký exkurz do práva Evropské unie, konkrétně dublinského systému, se zaměřením na tzv. klauzuli suverenity. V rámci třetí kapitoly je rovněž zohledněna judikatura soudů, především ESLP, na toto téma. V tomto kontextu práce dospívá k závěru, že vztah zkoumaných pojmů lze popsat jako kompromisní. Mezi suverenitou jakožto zájmem státu a non-refoulement jakožto principem stanoveným na ochranu zájmů jednotlivce je třeba balancovat, s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem, jako mezi rovnocennými principy.